

36860 - اشتباهاتی که هنگام زیارت مسجد نبوی شریف رخ می‌دهد

سوال

هنگام زیارت مسجد نبوی متوجه شدم که بعضی از مردم دیوارهای حجره‌ی نبوی را مسح می‌کنند، برخی دیگر مانند کسی که در حال نماز است در برابر قبر می‌ایستادند و دست بر سینه می‌نهادند. آیا چنین کارهایی درست است؟

پاسخ مفصل

الحمد لله.

قبلا در پاسخ به سوال شماره‌ی (36863) به آداب زیارت مسجد النبوی - صلی الله علیه وسلم - اشاره نمودیم. اینک به برخی از اشتباهات و بدعت‌هایی که از سوی برخی زائران در مسجد النبوی رخ می‌هد اشاره خواهیم کرد:

اشتباه اول:

صدا زدن پیامبر یا به فریاد خواندن او یا فریاد خواهی از وی - صلی الله علیه وسلم - مانند سخن برخی که می‌گویند: **یا رسول الله بيمارم را شفا ده، یا رسول الله قرضم را ادا کن، ای وسیله‌ی من، ای دروازه‌ی حاجت!** یا دیگر سخنان شرک آمیز که در تضاد با توحید - که حق الله بر بندگان است - قرار دارد.

اشتباه دوم:

ایستادن در برابر قبر همانند حالت ایستادن در نماز، با گذاشتن دست راست بر روی دست چپ بر سینه یا زیر سینه که این کار حرام است، زیرا این حالت، حالت ذلت و خشوع و عبادت است و جز در برابر الله عزوجل جایز نیست.

اشتباه سوم:

خم شدن در برابر قبر یا سجده و دیگر کارهایی که جز برای الله شایسته نیست. از انس - رضی الله عنه - روایت است که رسول الله - صلی الله علیه وسلم - فرمودند: **برای بشر شایسته نیست که برای بشری دیگر سجده برد** به روایت احمد (۳/۱۵۸). آلبانی در صحیح الترغیب (۱۹۳۶ - ۱۹۳۷) و إرواء الغلیل (۱۹۹۸) آن را صحیح دانسته است.

اشتباه چهارم:

دعا نزد قبر یا اعتقاد به اینکه دعا نزد قبور به استجابیت نزدیکتر است. این کار حرام است زیرا از اسباب شرک است. اگر دعا نزد قبور یا قبر پیامبر - صلی الله علیه وسلم - بهتر و درستتر و نزد الله محبوبتر بود بی شک خود رسول الله - صلی الله علیه وسلم - ما را به این کار امر می کرد، زیرا ایشان هیچ کاری را که باعث نزدیک شدن به بهشت می شود رها نکرده مگر آنکه امتش را به آن تشویق نموده اند و از آنجایی که امر به چنین کاری نکرده اند مشخص می شود که این کار مشروع نیست و حرام و ممنوع است. ابو یعلی و حافظ ضیاء در **المختارة** روایت کرده اند که علی بن حسین - رضی الله عنه - مردی را دید که به نزد روزنه ای که کنار قبر پیامبر - صلی الله علیه وسلم - بود می آید و وارد آن می شود و دعا می کند، پس وی را از آن کار نهی کرد و گفت: آیا حدیثی را برای شما از پدرم از جدم رسول الله - صلی الله علیه وسلم - نقل نکنم که فرمود: **قبر مرا عید (محل رفت و آمد و جمع شدن) قرار ندهید و خانه هایتان را قبرستان نکنید، و بر من درود بفرستید که سلام شما هر جا که باشید به من رسانده می شود** به روایت ابوداود (۲۰۴۲) و آلبانی در صحیح ابی داود (۱۷۹۶) این روایت را صحیح دانسته است.

اشتباه پنجم:

برخی از کسانی که نتوانسته اند به مدینه بیایند، سلام خود را توسط زائران به رسول الله - صلی الله علیه وسلم - می رسانند که این بدعتی نوساخته است. ای کسی که به پیامبر - صلی الله علیه وسلم - سلام رسانده ای، و ای کسی که سلام او را می رسانی! این سخن رسول الله - صلی الله علیه وسلم - کار شما را آسان کرده است که: **بر من درود بفرستید زیرا سلام شما هر جا که باشید به من رسانده می شود.**

و این سخن رسول الله - صلی الله علیه وسلم - که: **همانا خداوند در زمین ملائکه ای دارد سیاحتگر که سلام امت مرا به من می رسانند** به روایت احمد (۴۴۱ / ۱) و نسائی (۱۲۸۲). آلبانی در صحیح الجامع (۲۱۷۰) آن را صحیح دانسته است.

اشتباه ششم:

تکرار زیارت قبر و انجام دادن بسیار این کار، مانند آنکه پس از هر نماز یا هر روز پس از یک نماز خاص به زیارت قبر برود و این مخالف سخن رسول الله - صلی الله علیه وسلم - است که فرموده است: **قبر مرا عید قرار ندهید** ابن حجر هیتمی در شرح المشکاة می گوید: «معنایش این است که قبر مرا محلی برای آمدن مکرر و زیاد قرار ندهید، و برای همین است که [پس از آن] می فرماید: **و بر من درود بفرستید که درود شما هر جا که باشید به من می رسد** زیرا این کار [شما را] از آن بی نیاز

می‌کند» (یعنی با درود فرستادن بر من سلام و درود شما به من رسانده می‌شود و نیازی به تکرار آمدن به نزد قبرم نیست).

در کتاب **البيان والتحصيل** ابن رشد آمده است: از مالک - رحمه الله - درباره‌ی غریبی که هر روز به نزد قبر پیامبر - صلی الله علیه وسلم - می‌آید پرسیدند. وی گفت: این دستور [دین و پیامبر] نیست، سپس این حدیث را ذکر کرد: خداوند قبر من را بتی مگردان که پرستش شود آلبانی در **تحذیر الساجد من اتخاذ القبور مساجد** (۲۴ - ۲۶) این حدیث را صحیح دانسته است.

ابن رشد می‌گوید: «بنابراین زیاد آمدن به نزد قبر و سلام گفتن بر آن و هر روز آمدن به نزدش مکروه است تا مبادا قبر مانند مسجد شود که هر روز برای نماز به آنجا می‌آیند و رسول الله - صلی الله علیه وسلم - از این نهی کرده و فرموده است: **خداوند قبر مرا بتی مگردان که پرستیده شود**. نگا: **البيان والتحصيل** ابن رشد (۱۸ / ۴۴۴ - ۴۴۵).

از قاضی عیاض - رحمه الله - درباره‌ی کار برخی از اهل مدینه پرسیده شد که روزی یک بار یا بیشتر نزد قبر پیامبر - صلی الله علیه وسلم - می‌آیند و سلام می‌گویند و مدت زمانی به دعا می‌ایستند.

وی گفت: از هیچ‌یک از فقها چنین چیزی به من نرسیده و کار آخر این امت به صلاح نخواهد آمد مگر با همان چیزی که اول آن را به صلاح آورد، و از آغاز این امت و صدر آن به من نرسیده که چنین کاری کرده باشند الشفا بتعريف حقوق المصطفى (۲ / ۶۷۶).

اشتباه هفتم:

رو کردن به قبر شریف از هر جای مسجد یا رو کردن به قبر هنگام ورود به مسجد یا پس از پایان نماز و گذاشتن دستان بر سینه و پایین آوردن سر در این حال که این از جمله بدعت‌ها منتشر شده و از اشتباهات مشهور است.

از الله متعال خواهانیم ما را از هدایتگران و هدایت شدگان و پیرو سنت سرور پیامبران بگرداند.